

Ankestyrelsens brev til Billund Kommune

Tilsynsudtalelse om Billund Kommunes dækning af flytteudgifter mv.

2. juli 2025

J.nr. 24-57273

Ankestyrelsens tilsyn med kommuner og regioner vender hermed tilbage i sagen om Billund Kommunes praksis efter almenboliglovens § 63 c, i forhold til dækning af plejehjembeboeres udgifter i forbindelse med beboernes fraflytning fra et plejecenter, der er besluttet nedlagt og efterfølgende indflytning (betaling af indskud) i et nyt plejecenter.

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

Sagen har givet Ankestyrelsen anledning til at vurdere, om Billund Kommunes praksis med at yde flyttetilskud er i overensstemmelse med almenboligloven.

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr.:
57 98 000 35 48 21

Resumé

Åbningstid - reception:
man-tors kl. 9.00-15.00
fre kl. 9.00-13.00

Ankestyrelsen vurderer, at Billund Kommune handler i strid med almenboliglovens § 63 c ved at dække plejehjemsbeboeres udgifter i forbindelse med fraflytning fra et plejecenter, som kommunen har besluttet at nedlægge.

Åbningstid - telefon:
man-tirs kl. 9.00-15.00
ons lukket
tors-fre kl. 9.00-15.00

Vi beder kommunalbestyrelsen i Billund Kommune om inden to måneder at oplyse, hvad vores udtalelse giver kommunalbestyrelsen anledning til.

Sagens oplysninger

Ældresagen skrev til Ankestyrelsen den 1. maj 2024

Ældresagen oplyste, at Billund Kommune yder flyttetilskud bl.a. i form af betaling for indskud i en ny boligafdeling med det formål, at få borgere til at fraflytte et plejecenter, som kommunen har besluttet at nedlægge.

Ankestyrelsen bad den 11. oktober 2024 kommunalbestyrelsen i Billund Kommune om en udtalelse.

Billund Kommune sendte den 5. november 2024 en udtalelse.

Følgende fremgår bl.a. af udtalelsen:

”Beboerne er desuden oplyst om, at der er mulighed for at indgå frivillige aftaler om flytning til en anden plejebolig, hvis de ønsker det. I den forbindelse har der ligeledes været et politisk ønske om at holde beboerne så økonomisk skadefri som muligt, hvis der indgås frivillige aftaler om flytning til en anden plejebolig.

Billund Kommune har derfor afdækket juridiske muligheder for at kompensere borgerne for udgifter forbundet med en eventuel frivillig flytning til en anden plejebolig.

Voksenudvalget i Billund Kommune er blevet forelagt forvaltningens vurdering af mulighederne. På den baggrund er det besluttet at beboere på plejehjemmet [A], der frivilligt ønsker at flytte, kan kompenseres på følgende områder:

- Beboere der flytter fra [A] til anden plejebolig i Billund Kommune kan få dækket dokumenterede flytteudgifter samt dokumenterede udgifter til gardiner, badeforhæng, flytning af telefon mv. på op til i alt 12.000 kr. i 2024. Beløbet prisfremskrives de følgende år, hvilket svarer til 12.500 kr. i 2025 og 13.000 kr. i 2026.
- Billund Kommune finansierer beboernes indskud til et andet plejehjem i Billund Kommune.
- En forudsætning for tilskud og dækning af indskud er, at beboeren flytter til en anden bolig i Billund Kommune. Det er desuden en forudsætning, at et eventuelt restindskud ved fraflytning af den nye plejebolig tilbageføres til kommunen, når det bliver aktuelt. Beboerne hæfter for eventuelle udgifter til istandsættelse i forbindelse med fraflytning af en plejebolig fra [A], men vil få tilbagebetalt et eventuelt resterende indskud fra plejeboligen på [A]. Ved fraflytning af den nye plejebolig, vil Billund Kommune afholde udgifterne til normal istandsættelse, mens borgeren hæfter for udgifter til istandsættelse forårsaget af misligholdelse.

- Beboere der ønsker af flytte til en bolig i en anden kommune, oplyses om muligheder for at søge om et indskudslån efter generel lovgivning.

Beboerne vil derimod ikke blive kompenseret for en eventuel stigning i husleje forbundet med flytningen. Det samme gælder eventuelle stigninger i telefon- og internetabonnement.

Omfang af ordningen

Siden beslutningen om at lukke plejeboligerne blev truffet i oktober 2023, er 9 ud af 27 boliger blevet ledige. 8 af boligerne er blevet ledige ifm. dødsfald, og der er på nuværende tidspunkt kun én beboer, der frivilligt har ønsket at flytte til en anden plejebolig i Billund Kommune. Der er tale om en habil borger, der fuldt ud er i stand til at varetage egne interesser, og som tidligt i forløbet havde et stort ønske om at flytte til en anden plejebolig i kommunen. Billund Kommune har i forbindelse med flytningen afholdt udgifter til flyttefirma svarende til en samlet udgift på 7.600 kr. Billund Kommune har desuden afholdt udgift til indskud på 13.600 kr. i den nye plejebolig. Der er udarbejdet et tillæg til lejeaftalen, hvoraf det fremgår, at indskuddet betales af Billund Kommune og et eventuelt restindskud vil blive tilbageført til Billund Kommune ved fraflytning.

Lovgrundlag for dækning af flytteudgifter ved frivillig flytning fra [A]
Almenboliglovens § 63 c bestemmer, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde at yde tilskud til dækning af flytte- og etableringsudgifter i en ny bolig til lejere, som fraflytter en almen boligafdeling, hvor der er behov for at stimulere fraflytning, såfremt beboerne flytter til en anden bolig i kommunen. Tilskuddet kan bl.a. dække udgifter til hårde hvidevarer, nye møbler, der passer til den nye planløsning eller økonomisk hjælp til at betale et beboerindskud.

Billund Kommune forstår bestemmelsen i almenboliglovens § 63 c sådan, at der kan ydes tilskud til dækning af flytteudgifter og af udgifter til indskud i ny bolig. For så vidt angår indskuddet i den nye bolig afholdes denne udgift af kommunen. Som ovenfor bemærket vil et eventuelt restindskud i forbindelse med beboerens fraflytning af den nye bolig tilbageføres til kommunen. Beboeren holdes derved ude af regnestykket vedr. indskuddet til den nye bolig. Som ovenfor bemærket er det dog en forudsætning, at beboeren selv afholder alle udgifter i forbindelse med fraflytning af

sin bolig på [A]. Kommunen holdes derved ude af regnestykket vedr. indskuddet i boligen på [A].

Ovenstående fremgangsmåde sikrer, at beboeren, der frivilligt fraflytter boligen på [A] kun skal betale istandsættelsesomkostningerne i forbindelse med fraflytningen af boligen på [A], men ikke i forbindelse med en eventuel senere fraflytning af den nye bolig. Det er Billund Kommunes vurdering, at bestemmelsen i almenboliglovens § 63 også omfatter en sådan situation, idet beboeren ellers vil ende med at betale for to istandsættelser.

Almenboliglovens § 63 c indeholder hjemmel til at yde tilskud til dækning af flytteomkostninger og etableringsudgifter. Henset til at plejeboligerne nedlægges og til, at Billund Kommune, som ovenfor nævnt, ikke har hjemmel til at opsiges de nuværende lejes lejemaal, er det Billund Kommunes vurdering, at der er et konkret behov for at stimulere flytning, idet Billund Kommune er afhængig af, at beboerne frivilligt ønsker at fraflytte deres nuværende boliger. Betingelserne i lovens § 63 c, vurderes på baggrund heraf at være opfyldt.

Det er således Billund Kommunes vurdering, at kommunen med hjemmel i almenboliglovens § 63 c, kan yde ovenstående tilskud i forbindelse med beboernes frivillige fraflytning af [A]."

På baggrund af Billund Kommunes svar bad Ankestyrelsen den 18. december 2024 Social- og Boligstyrelsen om en udtalelse.

Social- og Boligstyrelsen sendte den 25. marts 2025 en udtalelse til Ankestyrelsen.

Følgende fremgår bl.a. af udtalelsen:

"Styrelsens vejledende udtalelse

Det er styrelsens opfattelse, at almenboliglovens § 63 giver en kommune mulighed for, - når den vurderer, at der er et behov for at styrke beboersammensætningen i et boligområde - at tilskynde til fraflytning af lejere til anden bolig i kommunen ved at give tilskud og dække fraflytningsudgiften eller en del heraf.

Flytteudgifter dækker både over udgifter i forbindelse med fraflytningen og udgifter i forbindelse med indflytningen, herunder etablering i ny bolig.

Ved tilskud forstås både hel eller delvis refundering af beløb svarende til den udgift, som lejereren har afholdt, samt dækning af udgifter, som kommunen afholder uden at lejereren har hæftet herfor.

Det er en betingelse, at kommunalbestyrelsen offentliggør de nærmere vilkår for tilskuddet, herunder hvilke afdelinger eller dele af afdelinger, der er omfattet af muligheden for tilskud, den berettigede personkreds, tilskuddets størrelse baseret på gennemsnitlige rimelige flytte- og etableringsudgifter i kommunen og udbetaling af tilskuddet. Offentliggørelsen skal ske på en måde, som er sædvanlig for offentliggørelse af beslutninger i kommunen. Fastsættelsen af den berettigede personkreds er desuden underlagt forvaltningsretlige principper om bl.a. ligebehandling og saglighed.

§ 63 c gælder generelt og er ikke begrænset til bestemte afdelinger eller boligområder m.v. Ifølge lovens forarbejder skal tilskuddet have til formål at stimulere fraflytninger i problemramte områder eller afdelinger med lignende problemer f.eks. som led i målrettede indsatser med henblik på at tilgodese og styrke beboersammensætningen i boligområdet.

Henset til lovens forarbejder finder styrelsen, at § 63 c i almenboligloven *ikke* kan anvendes til at dække plejehjemsbeboeres udgifter i forbindelse med fraflytning fra et plejecenter, som kommunen har besluttet at nedlægge. Et sådant tilskud, der udelukkende har til formål at tilskynde plejehjemsbeboere i et ældre plejehjemsbyggeri til at flytte over i et andet tilsvarende byggeri, kan efter styrelsens opfattelse ikke omfattes af bestemmelsen."

Reglerne

Følgende fremgår af almenboliglovens § 63 c, om kommunens mulighed for at yde tilskud til flytteudgifter:

"§ 63 c. Kommunalbestyrelsen kan tilbyde at yde tilskud til hel eller delvis dækning af flytteudgifter og udgifter til etablering i ny bolig til lejere, som fraflytter en almen boligafdeling, hvor der er behov for at stimulere fraflytning.

Stk. 2. Det er en forudsætning for tilskuddet, at lejeren flytter til en anden bolig i kommunen. Kommunalbestyrelsen fastsætter og offentliggør de nærmere vilkår for tilskuddet, herunder hvilke afdelinger eller dele af afdelinger, der er omfattet af muligheden for tilskud, den berettigede personkreds, tilskuddets størrelse baseret på gennemsnitlige rimelige flytte- og etableringsudgifter i kommunen og udbetaling af tilskuddet."

Følgende fremgår af Forslag til lov om ændring af lov om almene boliger m.v. (Den almene sektors midler og indsatsen mod ghettoisering)
L 70 af 16. november 2005:

"Ad 6. Fremme af fraflytning

I en række almene boligafdelinger kan der være et særligt behov for at ændre beboersammensætningen, f.eks. som led i en helhedsorienteret indsats eller som følge af en ringe fraflytning. Reglerne om kombineret udlejning giver kommunerne mulighed for at bremse tilgangen af resourcesvage husstande til de mest udsatte boligområder. Der findes derimod ikke mulighed for mere direkte gennem fraflytning at reducere andelen af resourcesvage i en almen boligafdeling for derved at skabe bedre grobund for integrationen.

Der foreslås derfor en række initiativer til fremme af fraflytning for herved at få et bedre og mere velfungerende boligområde med en mere varieret beboersammensætning.

Tilskud til flytteudgifter

Med henblik på at stimulere fraflytning i almene boligafdelinger, hvor der skønnes at være et særligt behov for at ændre beboersammensætningen, foreslås det, at kommunalbestyrelsen kan yde tilskud til hel eller delvis dækning af flytteudgifter til lejere, som fraflytter en sådan almen boligafdeling. Det er en forudsætning for tilskuddet, at lejeren flytter til en anden bolig i kommunen. Der vil således ikke kunne ydes tilskud til flytninger over kommunegrænsen.

Ordningen foreslås gennemført som en frivillig ordning for både kommuner og beboere, som i videst muligt omfang kan tilpasses lokale behov i kommunen. Kommunen kan således fastsætte de nærmere vilkår for tilskuddet, herunder hvilke afdelinger eller dele af afdelinger, der er omfattet af muligheden for tilskud. Dermed sikres en fleksibilitet for den enkelte kommune til at anvende ordningen, hvor det - også af forebyggende hensyn €" skønnes

nødvendigt eventuelt i kombination med kommunal anvisning og fleksibel udlejning.

Ligeledes får kommunen adgang til at afgrænse den berettigede personkreds lokalt. Personkredsen kan f.eks. afgrænses til beboere uden tilknytning til arbejdsmarkedet eller til beboere med en årsindkomst under et vist niveau. Kommunernes egeninteresse i at begrænse udgifterne vil sikre, at den enkelte kommune målretter tilskuddet efter det lokale behov, herunder at tilskud ydes til lejere, der flytter til en bolig i et mere velfungerende område.

Kommunen fastsætter tilskuddets størrelse og udbetaling, idet tilskuddets størrelse dog foreslås baseret på de gennemsnitlige rimelige flytteudgifter i kommunen for at lette administrationen af ordningen.

Endelig foreslås det, at tilskuddet til flytteudgifter skal være skattefrit for modtageren."

Følgende fremgår af Forslag til lov om ændring af lov om almene boliger m.v. (Udvidet flyttehjælp)
LF 62 af 17. november 2010:

"Til § 1

Til nr. 1

Regeringen ønsker at give kommunalbestyrelserne bedre redskaber til at styrke beboersammensætningen i ghettoområder og udsatte boligområder. Det foreslås derfor, at den nuværende mulighed i almenboliglovens § 63 c for at tilbyde flyttetilskud i boligafdelinger med behov for at stimulere fraflytningen udvides. Med den foreslåede ændring af § 63 c, stk. 1 vil kommunalbestyrelserne få mulighed for at tilbyde økonomiske tilskud, der udover flytteudgifterne også dækker udgifter til en ny start et nyt sted.

Udgifter til en ny start et nyt sted kan være etableringsudgifter, f. eks. hårde hvidevarer eller nye møbler, der passer til en ny planløsning, eller det kan være økonomisk hjælp til at betale indskud i den nye bolig.

Flyttehjælp og tilskud til en ny start et nyt sted skal få flere af de beboere, som bidrager til en ensidig beboersammensætning i ghettoområderne, til at flytte. Samtidig får familierne en ny mulighed for at starte forfra et andet sted.

Retningslinjerne for anvendelse af flyttetilskud og tilskud til en ny start et nyt sted er de samme som i den eksisterende ordning. Det vil bl.a. sige, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde tilskuddet i kombination med de øvrige redskaber, som kan anvendes til at

styre beboersammensætningen. Kommunalbestyrelsen vælger de afdelinger, hvor der er behov for at stimulere fraflytning, og kan i den forbindelse også tage forebyggende hensyn. Fastsættelsen af den berettigede personkreds er underlagt forvaltningsretlige principper om bl.a. ligebehandling og saglighed. Personkredsen kan f.eks. være beboere udenfor arbejdsmarkedet eller beboere med en årsindkomst under et vist niveau.”

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at Billund Kommune handler i strid med almenboliglovens § 63 c ved at dække plejehjemsbeboeres udgifter i forbindelse med fraflytning fra et plejecenter, som kommunen har besluttet at nedlægge.

Det fremgår af Billund Kommunes udtalelse af 5. november 2024, at kommunen har besluttet at nedlægge et plejehjem, og at kommunen i den forbindelse yder flyttetilskud til de borgere, som frivilligt fraflytter.

Det følger af almenboliglovens § 63 c, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde at yde tilskud til hel eller delvis dækning af flytteudgifter og udgifter til etablering i ny bolig til lejere, som fraflytter en almen boligafdeling, hvor der er behov for at stimulere fraflytning.

Vi lægger vægt på, at det fremgår af de almindelige bemærkninger til almenboliglovens § 63 c, at formålet med tilskuddet er at stimulere fraflytning i almene boligafdelinger, hvor der skønnes at være et særligt behov for at ændre beboersammensætningen. Herudover fremgår det af bemærkningerne til præciseringen af § 63 c, at kommunens mulighed for at yde det økonomiske tilskud udvides, så der også er mulighed for at dække udgifter til en ny start et nyt sted. Ændringen sker, så kommunerne har bedre redskaber til at styrke beboersammensætningen i ghettoområder og udsatte boligområder.

Vi lægger desuden vægt på, at det fremgår af Social- og Boligstyrelsens udtalelse af 25. marts 2025, at det er styrelsens vurdering, at § 63 c i almenboligloven ikke kan anvendes til at dække plejehjemsbeboeres udgifter i forbindelse med fraflytning fra et plejecenter, som kommunen har besluttet at nedlægge. Et sådant tilskud, der udelukkende har til formål at tilskynde plejehjemsbeboere i et ældre plejehjemsbyggeri til at flytte over i et andet tilsvarende byggeri, kan efter styrelsens opfattelse ikke omfattes af bestemmelsen.

På den baggrund vurderer vi, at Billund Kommunes praksis med at dække plejehjemsbeboeres udgifter i forbindelse med fraflytning fra et plejecenter, som kommunen har besluttet at nedlægge er i strid med almenboligloven.

Vi beder om kommunalbestyrelsens bemærkninger til vores udtalelse

Ankestyrelsen beder kommunalbestyrelsen i Billund Kommune om inden to måneder at oplyse, hvad vores udtalelse giver kommunalbestyrelsen anledning til.

Vi offentliggør denne udtalelse på www.ast.dk i anonymiseret form.

Ankestyrelsens kompetence som tilsynsmyndighed

Ankestyrelsen fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Det står i § 48, stk. 1, i kommunestyrelsesloven.

Efter kommunestyrelseslovens § 49, stk. 5, kan Ankestyrelsen anmode andre offentlige myndigheder om inden for deres sagsområde at yde den vejledning og bistand, der er nødvendig for tilsynets udøvelse.

Ankestyrelsen kan udtale sig om lovligheden af kommunale dispositioner eller undladelser. Det står i § 50 i kommunestyrelsesloven.

Venlig hilsen

Martin Lindeblad Nielsen

Kopi er sendt til:

[A]

[B]

Vi har anvendt:

Lov om kommunernes styrelse (kommunestyrelsesloven), senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 69 af 23. januar 2024

Lov om almene boliger (almenboligloven), senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 1171 af 11. november 2024